

Råde
kommune

rade.kommune.no

RÅDE 2037

Fremtidsverksted i
forbindelse med
kommuneplanen

27. april 2019

Lørdag 27. april fra 12:00 - 16:30 arrangerer vi fremtidsverksted på rådhuset i Råde!

Alle er inviterte til å bli med å bygge fremtidens Råde. Det vil bli aktiviteter som passer til alle aldersgrupper og det blir lett servering!

Det vil leies inn mange legoklosser slik at alle kan være med på å bygge fremtidens Råde. Du kan i tillegg tegne, skive, klippe og lime for å vise hvordan du vil at Råde skal se ut i fremtiden.

Vi ønsker at alle skal bidra, så kom innom!

Innholdsfortegnelse

Om kommuneplanen	4
Presentasjon fra "Smartingen"	5
MOVAR - Håndtering av avfall.....	6
Visjon Råde 2037.....	9
Beskriv hvordan du tror Råde kommer til å se ut i 2037.....	9
Hva må gjøres for å oppnå visjonen Råde 2037?	12
Beskriv hvilke tiltak du mener bør prioriteres i dag for å oppnå visjonen Råde 2037.....	14
Innspill fra Barn og unge	16
Mentimeter - Hva er det viktig å jobbe med for å oppnå visjonen Råde 2037?	20

Forord

Fremtidsverkstedet var en del av medvirkningsprosessen i forbindelse med rulleringen av kommuneplanens samfunnsdel i Råde kommune. Fremtidsverkstedet hadde visjonen Råde 2037 som ramme. Verkstedet var åpent for de som ønsket å delta, og det var en ambisjon å få deltagere fra alle aldersgrupper på verkstedet. Fremtidsverkstedet ble derfor arrangert som en åpen dag på rådhuset i Råde, lørdag 27. april. Her kunne alle som ønsket komme innom og gi innspill til kommuneplanarbeidet.

I ulike rom i rådhuset kunne deltakerne gå innom ulike stasjoner der de ble stilt spørsmål om fremtidens Råde med utgangspunkt i visjonen Råde 2037. I tillegg ble det holdt ulike innlegg gjennom dagen. Det kom mange innom dagen og ga innspill til kommuneplanarbeidet.

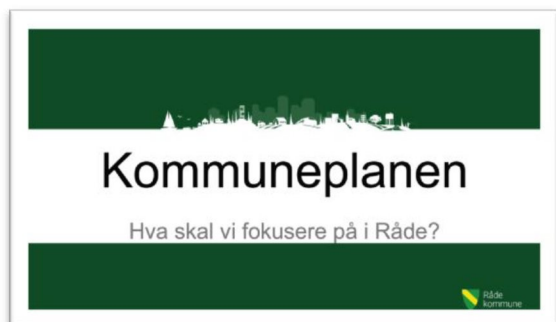
Disse innspillene og innleggene er vist i denne rapporten. Innspillene vil bli brukt videre i arbeidet med den nye kommuneplanen.

Takk til alle som deltok på denne flotte dagen!

Om kommuneplanen

Kommuneplanlegger Kine Marie Bangsund og rådmann Inger Fjeld orienterte om kommuneplanen og hvordan innspillene på verkstedet vil bli brukt.

Kommuneplanlegger Kine Marie Bangsund og rådmann Inger Fjeld orienterer om kommuneplanen.

Kommuneplan er delt inn i..

Samfunnsdelen

Arealdelen

Gir grunnlag for ...

hvordan pengene prioriteres!

Fremtidsverksted

- Bli med og bygg fremtidens Råde!
- Viktig å bli med på dette nå, før toget går!
- Si din mening!

Nye Råde

- Likeverdighet
- Bygge små og store felleskaper
- Innbyggerne setter sine ressurser i spill samme med andre
- Deler kunnskap og erfaring
- Lar de det gjelder beholde ansvar og myndighet

Folk som snakker sammen, skaper sammen !!!!

Hva betyr dette for :

- Innbyggerrollen ?
- Folkevalgtrollen ?
- Medarbeiderrollen ?
- Lederrollen ?

Presentasjon fra "Smartingen"

Elever Julie Hansen Bødtker-Lund, Emma Søvik-Myhra og Disella Helga Karlsdottir fra 7. klasse har vært med på Smartingen, Ungt entreprenørskap og presenterte sin idé om hvordan vi kan rense havet for plast og sine erfaringer ved å delta på Smartingen.

Elevene Julie Hansen Bødtker-Lund, Emma Søvik-Myhra og Disella Helga Karlsdottir presenterer sin idé og erfaringer fra Ungt entreprenørskap.

MOVAR - Håndtering av avfall

VANN OG AVLØP RENOVASJON BRANN OG REDNING

HÅNDTERING AV AVFALL

Marit Stokkeland Asklien
Overingeniør
27. april 2019

MOVAR

TEMA

- Hvorfor det er viktig at vi tar hånd om avfallet på en god måte
- Hvordan dere kan kvitte dere med avfallet
- Hva MOVAR gjør med avfallet
- Fremtiden

MOVAR

HVORFOR?

Avfallspyramiden
prioritering i norsk avfallspolitikk og EUs rammedirektiver

Avfallsreduksjon
Gjenbruk
Materialgjenvinning
Energigjenvinning
Deponering

- Mengde avfall
- Knapphet på ressurser
- Forurensning
- Klima og miljø
- Sigevann og gass

MOVAR

KOMMUNEN – INNBYGGERNE

- Kommunen sørger for ordninger for kildesortering. MOVAR ivaretar dette for Råde kommune.
- Råde kommune bestemmer gebyret
- Innbyggerne plikter å kildesortere avfallet sitt
- Retur Renovasjon er innleid firma for innsamling av husholdningsavfall
- MOVAR driver Solgård Avfallsplass – Gjenvinningsstasjon og deponi
- MOVAR drifter Miljøbilen

RENOVASJONSUTSTYR

Standard renovasjonsutstyr med beholdere

Til plastemballasje kan man velge sekker eller beholdere – gebyret er det samme

Ved fellesløsninger som borettslag, sameier, campingplasser og hytter, setter vi ut større oppsamlingsenheter

RENOVASJONSSYSTEMET

- Glass- og metallemballasje fra mat- og drikkevarer: Tømmes hver sjette uke
- Restavfall: Tømmes hver uke, eller annenhver uke for de som ønsker det
- Plastemballasje: Tømmes hver fjerde uke
- Papp, papir og drikkekartong: Tømmes hver fjerde uke

Kompostering?
Se movar.no/hjemmekompostering

INKLUDERT I RENOVASJONSGBEYRET

- Avfallet hentes hjemme
- Endring av renovasjonsavtalen
 - endring av restavfall endrer årsgebyret
- Bytte og reparasjon av beholdere
- For de som har sekkt til plastemballasje får man ekstra sekker ved behov
- Levere avfall gratis til Miljøbilen
- Levere noen avfallsfraksjoner gratis på Solgård Avfallsplass
 - Hageavfall
 - Førlig avfall
 - Elektrisk- og elektronisk avfall
 - Metall
 - Fritidsbåter under 15 fot
 - Ren stein, pukk og grus (store mengder kun etter avtale)

Ov eringeniør Marit Stokklang Asklien fra MOVAR orienterte om hvordan avfall blir håndtert i Råde kommune.

HVORDAN KILDESORTERE?

movar.no/renovasjon/sorteringsveiledning

MOVAR APPEN

Available on the App Store | GET IT ON Google Play

- Tømmekalender - se når avfallet hentes hjemme hos deg
- Få varsel på telefonen din før avfallet hentes
- Få informasjon når avfallet ditt ikke hentes til vanlige tider.
- Les nyttig informasjon og nyheter fra MOVAR og Mosseregionen interkommunale brann og redning.

Det er GRATIS å laste ned appen. Se movar.no/app

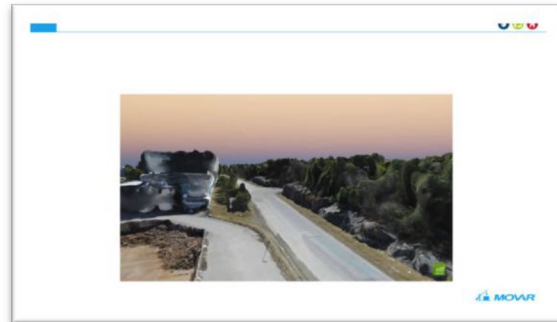

SOLGÅRD AVFALLSPASS

- Gjenvinningsstasjonen
- Deponiet

MOVAR

HVA GJØR VI MED AVFALLET

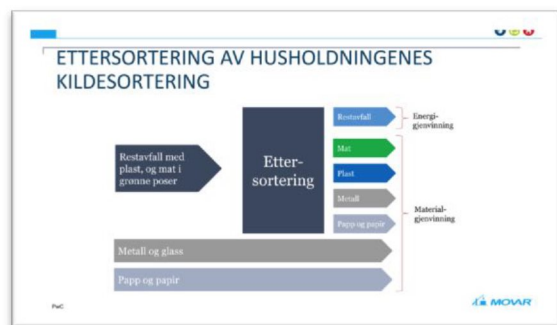
- Tekstiler, sykler og paller – ombruk
- Plast, papp og papir, glass- og metallemballasje - materialgjenvinning
- Restavfallet – energigjenvinning
- Returtrevirke - energigjenvinning
- Farlig avfall – destruksjon, energigjenvinning, deponering
- EE-avfall – materialgjenvinning, destruksjon
- Hageavfall – komposteres til jordforbedringsmiddel
- Isolasjon, stein betong ol. - deponering

MOVAR

FORTID – NÅTID - FRAMTID

MOVAR

Visjon Råde 2037

I 2017 er Råde kjent som bygda med det store hjertet og "Østfolds matfat" - knutepunktet som tilbyr barn en trygg og god oppvekst i nærhet til naturen.

- En foregangskommune for gode oppvekstforhold
- Østfolds matfat - "Smaken av Råde"
- Knutepunkt for kreativ utvikling
- En kommune med stort hjerte

Mange var innom verkstedet og ga sine innspill.

Beskriv hvordan du tror Råde kommer til å se ut i 2037.

- Vi samarbeider og bryr oss om hverandre. Vil hverandre vel!
- Tilrettelegge (i sentrum gjerne) for at innbyggerne kan samles sosialt for felles "kos"/aktivitet. Dette vil øke trivsel, forståelse for hverandre og samhold. F.eks. lage en bål plass/grill plass med gapahuk og sittebenker (enkel 1/2 tømmerstokk). I tilknytning til dette kunne det og være noen enkle lekeapparater. Men for at dette skal bli brukt tror jeg en sentral, synlig beliggenhet er avgjørende. Dette vil og da ha en "smitteeffekt".
- Skap et trivelig sentrum - Levende butikker - Beplantning - Aktiviteter - Rom for samhold.
- En kommune med stort hjerte. Under dette punktet må alle kommunens innbyggere ha sin rolle, sine tilbud og sin arena for å kjenne tilhørighet og verdi. Det er selvsagt og enkelt å fokusere på barn/unge og eldre. Samt funksjonshemmede med hjelpebehov. Men det finne en gruppe til: Oss som ikke har behov for assistanse til personlig hygiene,

handling, praktiske gjøremål etc., men som allikevel ikke kan delta i arbeidslivet. Uførhet kan være så mye ha så mange årsaker og føre til store variasjoner i funksjonsnivå. Det er krevende å skape sin egen hverdag, og det er tøft å føle seg isolert fra de "friske" samfunn. Så hva trenger/ønsker jeg og andre i min situasjon seg? Jo, et tilbud beregnet på uføre som ennå ikke har nådd pensjonsalder - vi falle mellom to stoler! Det trenger ikke kost stort, men gi oss en arena som er lett tilgjengelig, hvor vi kan treffes til forskjellige aktiviteter. Kunne godt tenke meg å få være med på å utforme et slikt tilbud.

- Et godt kollektivtilbud.
- Tilrettelagt for gående/syklende.
- Innovativ, fremtidsrettet (legge til rette for denne typen næring).
- Jordvern.
- Økonomisk støtte til kultur for unge.
- Diverse "kreative" tilbud (som i dag).
- Gode barnehager og skoler.
- Matfestivaler.
- Satsing på lærere og barnehagelærere/pedagoger.
- Sørge for nok tilbud på fritidsaktiviteter.
- markedsføring på sosiale medier m.m.
- En gammel gjenganger - Gang- og sykkelsti Tomb-Karlshus. Ofte fartskontroll på Tombveien.
- Karlshus - et levedyktig sentrum? Nå legges bokhandelen ned. Er flere butikker i fare? Hvordan øke folketallet slik at vi får et levedyktig sentrum?
- Rådes innbyggere forpliktes til å kildesortere. Hva med kildesortering ute på virksomhetene? Tilrettelegge for kildesortering på sykehjemmet. Hva slags løsning kan vi finne til matavfall (blir mye!!).
- Vernesoner - Hvem har ansvaret for vernesoner? Opparbeiding og vedlikehold? Kan kommunen gi tilskudd til private?
- Karlshus - levedyktig sentrum. Kan vi fylle ledige lokaler? Hvorfor får vi ikke det polet vi var lovet skulle komme?
- Gamle Kongevei/Pilgrimsveien på Åsgårdsfeltet
 1. Rydde veien/leden - ta vekk grener/trær som tar for stor plass. NB! Ikke vært hogd eller ryddet på 30 år! Veien blir nå mye brukt både av feltets beboere og av pilgrimer. Trenger 1 info-tavle v/de to steinringene fra steinalderen, lik de på Lundeby. Trærne står nesten over veien og hustakene. Før hadde vi dugnader, da feltet var nytt. Vi flyttet inn i 1977! Hva gjøres med en høy antenne, en blandemaskin som ruster og et lite vanningsanlegg som ikke fungerte og ble nedlagt? Hjelp til å fjerne dette! - f.eks. en container.

2. Lekeplass ny! på et bedre og trafiksikkert sted. Den som ble anlagt lå helt ned til riksveien og ble ikke så mye brukt. Dessuten har kommunen kuttet den 2 ganger pga. snuforhold for snøbrøyting og renovasjon og store kjøretøyer. NB! Dette er kommunalt byggefelt og må gjøres noe med nå!
3. Gang- og sykkelsti fra Karlshus sentrum til Tomb.
4. Lekeutstyr til 1000-årsplasn for de minste barna.
5. Ikke blande næringsområder sammen m/boligfelt. Ikke rasere bestående boliger og gjøre om til næringsområder, f.eks. se Missingmyrområdet og østre del av bygda!, f.eks. se gamle Missingen skole!

Hva må gjøres for å oppnå visjonen Råde 2037?

- Støtte opp om frivillige føringer, både praktisk og økonomisk.
- Få i gang en "lånebod" hvor man kan låne sports- og fritidsutstyr. ikke alle har råd eller mulighet til å kjøpe sånt selv.
- Mer fokus på oppvekstvilkår. En eneste ungdom som faller utenfor koster Råde kommune millionbeløp. Dette kan lag og foreninger forebygge.
- Kreativ utvikling: Gi større spillerom i bruk av landbruket og landbrukets fasiliteter.
- Ha en god "etat" for næringsutvikling.
- Bolig - Bykommunene rundt tilrettelegger stor sett for boligbygging mot +60. Råde kan tilrettelegge for ungdomsbygg. Der de -30 og ikke +60 som er fremtiden.
- Vår tomt har "vernesone" på to kanter. Langs hovedveien har vi 50 meter vernesone 4 meter bred. På veien er det mye tungtrafikk bl.a. tømmertransport. Hver vår må vi fylle på ny jord og så nytt gress her fordi bilene ofte kjører inn på gresset når de passerer hverandre. Vi har nå bestilt store steiner for flere tusen kroner for å sette opp langs kanten.
- Vi ønsker oss bussforbindelse mellom Tomb og Moss! - Og bedre forbindelse mellom Tomb og Fredrikstad! - Og selvfølgelig buss mellom Karlshus og Tomb! Ikke alle kjører bil og så må vi tenke på MILJØET!
- Råde kommunes hjemmeside er rotete! Vanskelig å finne frem til det man leter etter og vrient å finne skjemaer. Spesielt gjelder dette sidene for bygg og eiendom. har ringt for å få hjelp men ble bare henvist til hjemmesiden.
- Riksvei 110 utenom Karlshus. Gang- og sykkelveier - Tomb-Karlshus - Oven
- Trafikksikkerheten for skolenes elever, som godt og trygt busstilbud, nok sitteplasser og setebelter på bussene. Trygg skolevei for de som sykler og går. Da må det være gang- og sykkelvei, fortau og sikre overganger. Droppsone for de som blir kjørt og trafikkopplæring av elevene.
- Riksvei 110 må fortsatt gå gjennom Råde sentrum, ellers vil forretningene miste sitt inntektgrunnlag.
- Raskest mulig få vann og kloakk i HELE kommunen, også ytterkantene av bygda (f.eks. Oven, deler av vestbygda m.v.).
- Bevare dyrka mark og ikke bygge den ned. Bygg på fjell.
- Bygge sykkel- og gangsti (Tombveien, Buenveien, Enebekksletta).
- Styrke barnevernet!
- Boligtomter - Vi må ta vare på matjorda. Derfor må det være lov å bygge på mer enn 25% av tomtens størrelse.
- Renovasjon - Hvorfor er det ikke kildesortering i hytteområdene?

- Trafikkfelle - Broen over Krogstadfjorden er svært farlig. Den er for smal! Dødsulykker må unngås!
- Kirkene - Installer varmepumpe og bergvarme! Til Tomb kirke, bruk fjernvarme fra Tomb videregående.
- Informasjon - Det er ikke alle som har facebook. Der kommer det mye informasjon som ikke er på hjemmesidene.
- Lyskastere og flomlys - Skift ut alle pærer med LED-lys.
- Gi rom for utbygging og utvikling, men ikke følg nabokommunen Rygge der det oppføres "boligkomplekser" "over en lav sko i hytt og pine". Forsøk å være positive, men ha en plan og en "rød tråd".
- Menighetsbladet deles ut til alle innbyggere. Dette kan kommunen bruke som en informasjonskanal ut til alle som bor her.
- Hvor i kommunen er det vernesoner? Hvem har ansvaret for opparbeidelse, planting og vedlikehold av vernesonene og veien/veikantene langs vernesonen?
- Lokalavis! Hva skjer i Råde kommune? Veldig tilfeldig om man får info om ting som skjer. Ikke alle har facebook. Lokalavis i postkassen eller på nett.
- Gjør det lettere å søke og be om hjelp til og løse problemer, psykiatrien.

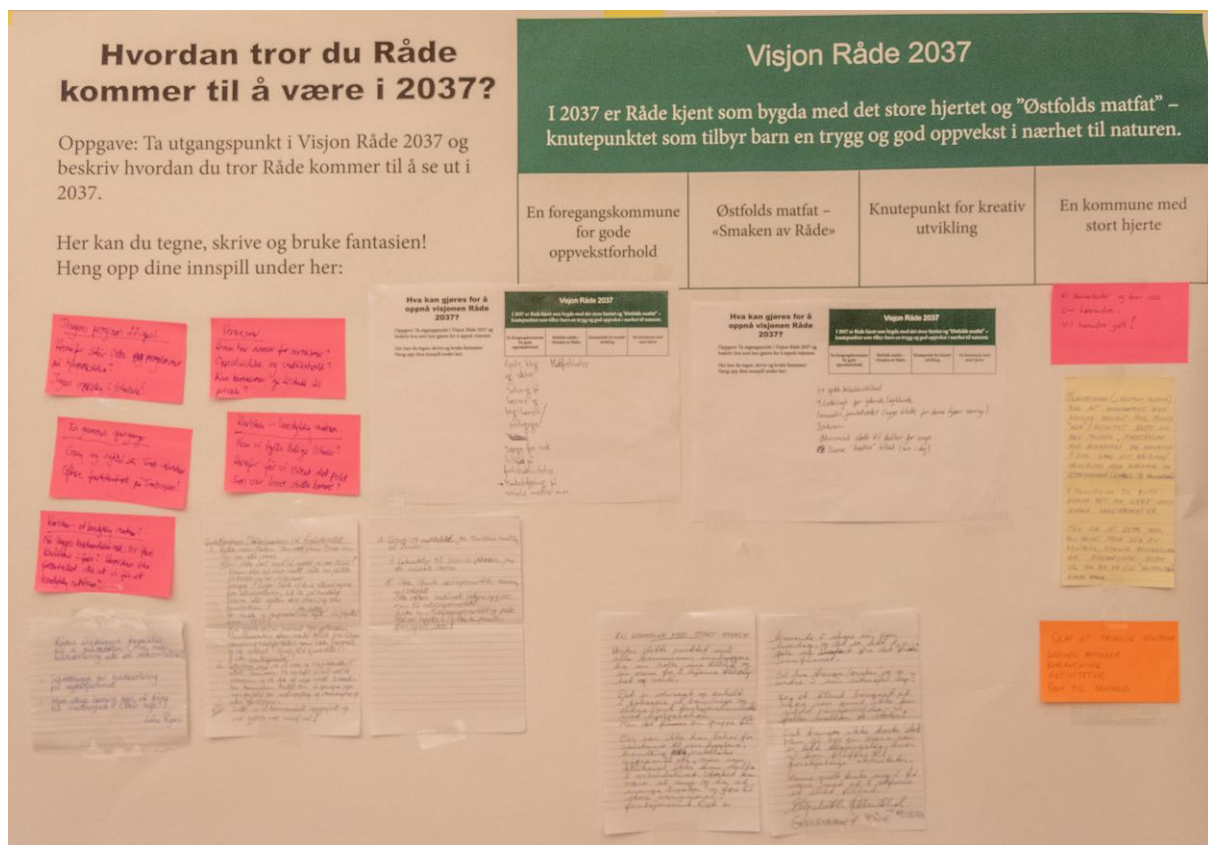

Beskriv hvilke tiltak du mener bør prioriteres i dag for å oppnå visjonen Råde 2037

- Ikke forsøpling
- En skikkelig skatepark som på betongpark.no, i Saltnes hadde vært en godt samlingspunkt for unge i Saltnes. Forebyggende tiltak for gode oppvekstforhold.
- Bedre forbindelse mellom Saltnes og Karlshus - Gangfelt på Tombesletta og kollektivforbindelse.
- Vedta en sentrumsplan som gir plass til næring, bolig og parkering.
- Få en god infrastruktur på vann og avløp, fiber og fjernvarme.
- Påse at ny jernbane ikke deler bygda og hindrer utvikling.
- Flere lilla trær - og rosa trær.
- Flere isbutikker.
- Flere lekeplasser og badeland.
- Skoler i Saltnes har god plass. Er det mulig å bygge flere boliger i området mellom Saltnes og Tomb/Hauga uten å bygge ned matjord? F.eks. åsen mellom Torkildstad og hauga/Blå Kors. Fortetting er bra, men i råde bør man også unne bo "på landet".
- Tidligere kunne en sykle ned mot Solli, og opp mot Solli bruk og Rabben som en rundtur. Nå er det så mye tungtransport i Solli pukkerverk at dette nå er trafikkfarlig. Det samme gjelder over Enebekkveien, mye tungtransport.
- "Bygda" mellom byene, men dert mangler gang-/sykkelvei for å komme seg til disse tre byene. Vanskelig å ta med seg barn på sykkeltur, fordi det er så mye tungtransport/biltrafikk på veiene i Råde.
- Satse på gang-/sykkelveier for at barn/ungdom kan sykle/gå trygt til skolen og fritidsaktiviteter. Flere har i dag skoleskyss, men mange av disse barna/ungdom hadde brukt sykkel istedenfor buss hvis de kunne syklet på en trygg sykkelvei.
- Gjennomføre et felles møtested for barn/ungdom i Råde der de kan møtes i kreativitet vil øke. Utrolig mange barn/ungdom som i dag sitter med mye kunnskap/kreativitet som vil inspirere de selv og andre hvis de hadde hatt et møtested. Mye fokus på fotball og idrett i Råde, men det er ikke alle barn/ungdom som dette passer for. "Knutepunkt for kreativ utvikling".
- Satse på flere lekeplasser/aktivitetspark. Og ikke legge en lekeplass i Karlshus rett ved siden av trafikert vei.
- Det blir laget visjoner og reguleringsplaner der blir tatt hensyn til myke trafikanter, men det blir ikke gjennomført pga. at reguleringsplanen ikke har rekkefølgebestemmelser og hvem som skal bære kostnadene. Viktig at dette får mer fokus ved utarbeidelse av reguleringsplaner.

- Viktig at nærmiljøanlegget i Eplehagen blir ferdigstilt. Bor totalt mange i Slangsvold, Missingmyr og Åkeberg-feltet. De trenger et samlingssted. Tror dette stedet også kan bli et godt samlingssted for foreldre/eldre med f.eks. grilling, treff m.m. Slangsvoldveien er trafikkfarlig, legge til rette for at folk kan fredes trygt til nærmiljøanlegget.
- Mange sykles "Vansjø" rundt, Slangsvoldveien trenger å bli utbedret. Viktig at kommunen får ferdigstilt en reguleringsplan så fylket og Statens vegvesen kan bygge/utbedre veien.
- Mer fokus på støy. Karlshus og Missingmyr har mye støy fra industriområder, tog og E6.
- Sette ned fartsgrensen mot Tomb, Fredrikstad, Sarpsborg og Svindal i samarbeid med Statens vegvesen. Råde har flere flotte turområder som f.eks. Vetaåsen, Rødfjell m.m. men mye veitrafikk for å sykle til disse stedene.
- Slangsvold mangler kommunalt vann og avløp og (har) ustabil net. Få på plass kommunalt vann/avløp og fiber.
- Ungdom i Slangsvold må sykle/gå til Missingmyr for å ta buss herfra når de går på videregående. De trenger en trygg skolevei langs Slangsvoldveien, noe de ikke har i dag.

Innspillene fra deltagerne ble samlet inn skriftlig og er dokumentert i denne rapporten.

Innspill fra Barn og unge

Barn og unge var invitert til verkstedet for å gi innspill til hvordan de vil ha det fremtiden. De fleste bygget sine innspill i Lego og noen tegnet.

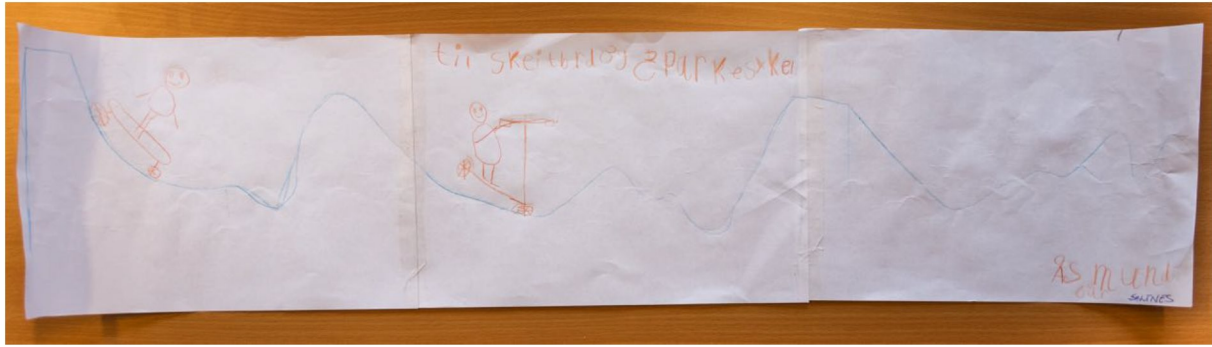
Fremtidsbilder ble bygget i Lego - det kom innspill både om boliger og kjøretøyer.

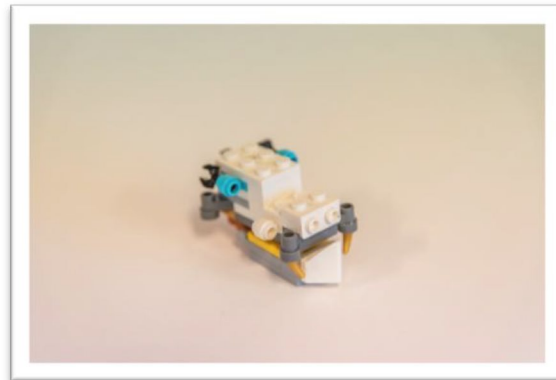
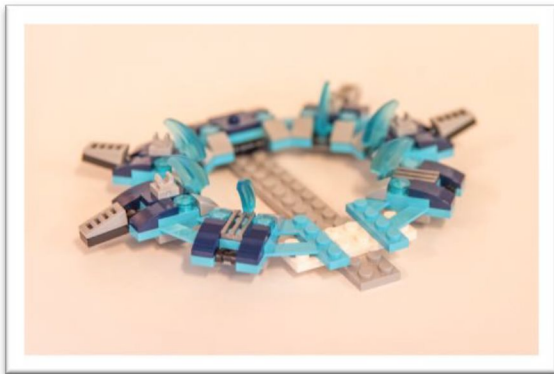

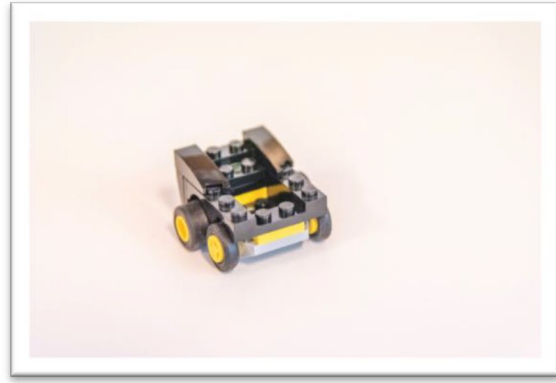
Rådmann Inger Fjeld fikk overlevert et forslag om skatepark av en av deltagerne på verkstedet.

Forslag til skateanlegg i Saltnes.

Noen av innspillene fra barna som deltok på verkstedet.

Egne notater:

Visjon Råde 2037

Bygda mellom byene

I 2037 er Råde kjent som bygda med det store hjertet og "Østfolds matfat" – knutepunktet som tilbyr barn en trygg og god oppvekst i nærhet til naturen.

En foregangskommune for gode oppvekstforhold

Råde er først og fremst attraktiv som landlig bokommune, en foregangskommune for gode og trygge oppvekstforhold i nær kontakt med naturen.

- Råde er en attraktiv kommune for alle som setter pris på nærhet til naturen, kort reisetid til byene og gode oppvekstilbud.
- Råde skal utnytte kommunens areal og varierte landskap til å utvikle et mangfoldig boligtilbud når det gjelder utforming og beliggenhet.
- Råde setter kvalitet på tilbudene foran vekst i innbyggertallet.
- Råde er en enhetlig kommune med et godt samferdselstilbud til innbyggerne.

Østfolds matfat – «Smaken av Råde»

Råde er kjent for mat og matkultur, natur og landbruk, og dette danner grunnlag for næringsutvikling, naturopplevelser og turisme

- Råde har befestet sin posisjon som et utstillingsvindu for Østfolds matkultur og har en sterk merkevare – «Smaken av Råde»
- Råde tar sjø og land i bruk for å skape attraksjoner og gode opplevelser for innbyggere og gjester.
- Råde har nettverk, utdanningstilbud og kompetanse som støtter og forsterker denne utviklingen.
- Råde er en av landets fremste kommuner på utvikling av næringsliv basert på landbruk og mat.

Knutepunkt for kreativ utvikling

Råde utnytter sine gode forbindelser og nærhet til bymiljøer og store arbeidsplasser til å utvikle nytt næringsliv og tjenestetilbud

- Karlshus er en funksjonell og levende kjerne med gode forbindelser internt og eksternt gjennom vei og jernbane.
- Råde utnytter nærheten til flyplassen og andre store arbeidsplasser til å styrke eksisterende næringsliv og utvikle nytt næringsliv og tjenestetilbud.
- Råde har mange små bedrifter og varierte arbeidsplasser. Nettverksbygging i næringslivet skaper nye jobbmuligheter.
- Råde er en kommune som gir rom for kreativitet – med gode utviklingsmuligheter både for enkeltpersoner, næringsliv og samfunn.

En kommune med stort hjerte

Rådes innbyggere er stolte av sine røtter og historie og viser dette gjennom visuelle uttrykk, planer og arkitektur, samt aktiviteter og arrangementer.

- Råde har sterke og inkluderende sosiale nettverk som kjennetegnes av stolthet, samhold og vinnerkultur.
- Råde tar vare på naturen og kulturen og legger til rette for bærekraftig utvikling og bruk.
- Råde har et visuelt uttrykk som bygger på Rådes historie og som forsterker identiteten som landlig kystkommune, hvor natur og lokale tradisjon står sentralt.
- Rådes verdier «Raushet, glede og respekt» viser at her gis det rom for ulikheter og mangfold, og at vi er en kommune der det er lov å prøve og feile.